Európsky parlament
2019-2024

ZFEÚ
Dokument na rokovanie

B9-0341/2022

29.6.2022

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení Rady a Komisie

v súlade s článkom 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

o národných vetách, ktoré majú ohroziť globálnu daňovú dohodu
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
v mene skupiny The Left

B9-0341/2022

Uznesenie Európskeho parlamentu o národných vetách, ktoré majú ohroziť globálnu daňovú dohodu
(2022/2734(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na tretiu časť a článok 116 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),

– so zreteľom na článok 20 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ),

– so zreteľom na vyhlásenie inkluzívneho rámca Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)/G20 pre narúšanie základu dane a presun ziskov (BEPS) o dvojpilierovom riešení daňových výziev vyplývajúcich z digitalizácie hospodárstva, ku ktorému sa 4. novembra 2021 pripojilo a súhlasilo s ním 137 zo 141 členov,

– so zreteľom na návrh Komisie na smernicu Rady o zabezpečení globálnej minimálnej úrovne zdaňovania nadnárodných skupín v Únii (COM(2021)0823),

– so zreteľom na svoju pozíciu z 19. mája 2022 k návrhu smernice Rady o zabezpečení globálnej minimálnej úrovne zdaňovania nadnárodných skupín v Únii[1],

– so zreteľom na analýzu daňového monitorovacieho strediska EÚ z 25. októbra 2021 s názvom Vplyv celosvetovej minimálnej dane na príjmy: odhady podľa jednotlivých krajín,

– so zreteľom na štúdiu Poľského hospodárskeho inštitútu z januára 2020 s názvom Tax unfairness in the European Union: towards greater solidarity in fighting tax evasion (Daňová nespravodlivosť v Európskej únii: k väčšej solidarite v boji proti daňovým únikom),

– so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže 8. októbra 2021 sa 136 zo 140 členov inkluzívneho rámca OECD/G20 pre BEPS dohodlo na reforme medzinárodného daňového systému v rámci dvojpilierového riešenia s cieľom riešiť výzvy vyplývajúce z digitalizácie hospodárstva a obmedziť konkurenciu v oblasti dane z príjmov právnických osôb prostredníctvom zavedenia globálnej minimálnej sadzby dane vo výške 15 %;

B. keďže v roku 2020 malo len šesť členských štátov EÚ efektívnu sadzbu dane nižšiu ako 15 %;

C. keďže výsledkom niekoľkých kôl rokovaní bol zmiernený záväzok nižší ako pôvodný návrh vo výške 21 %;

D. keďže zavedením globálnej minimálnej sadzby dane v rámci uvedenej dvojpilierovej

[1] Prijaté texty, P9_TA(2022)0216.

reformy by krajiny získali ročne približne 150 miliárd USD nových príjmov[2];

E. keďže samotná EÚ by mohla zvýšiť svoje príjmy z dane z príjmov právnických osôb približne o 64 miliárd EUR ročne, ak by v súlade s II. pilierom tejto globálnej dohody zaviedla minimálnu efektívnu sadzbu dane z príjmov právnických osôb vo výške 15 %[3];

F. keďže nezávislé štúdie odhadujú, že 25 % sadzba dane v EÚ bez výnimiek by umožnila výber 234 miliárd EUR[4];

G. keďže daňové otázky v Únii podliehajú osobitnému legislatívnemu postupu a Rada o nich rozhoduje jednomyseľne;

H. keďže všetky krajiny OECD a G20 vrátane všetkých 27 členských štátov EÚ uvítali dohodu o reforme medzinárodných daňových pravidiel v októbri 2021;

I. keďže napriek tomuto záväzku prijatie smernice EÚ na podporu a vykonávanie druhého piliera tejto medzinárodnej dohody (smernica o II. pilieri) trikrát zlyhalo na zasadnutí Rady pre hospodárske a finančné záležitosti (ECOFIN), pretože sa nepodarilo dosiahnuť jednomyseľnosť;

J. keďže Poľsko a najnovšie aj Maďarsko sa uplatnili svoje národné veto, aby zabránili prijatiu smernice o II. pilieri, hoci ju podporilo všetkých ostatných 26 členských štátov;

K. keďže Maďarsko napriek tomu, že na predchádzajúcich zasadnutiach Rady ECOFIN súhlasilo s vykonávaním smernice, uplatnilo svoje veto na zasadnutí Rady ECOFIN v júni 2022 po tom, ako Poľsko stiahlo svoje dlhodobé veto;

L. keďže verejné príjmy vyplývajúce z vykonávania smernice o II. pilieri v EÚ by boli mimoriadne významné v súvislosti s vojnou na Ukrajine a jej hospodárskymi a sociálnymi dôsledkami v EÚ, ako aj s potrebou daňovej spravodlivosti a zabezpečenia hospodárskej obnovy po skončení pandémie na základe prechodu na klimatickú neutralitu;

Všeobecné úvahy

1. tvrdí, že existujúce medzinárodné daňové pravidlá sú vo veľkej miere zastarané a nedokážu riešiť rastúcu digitalizáciu hospodárstva a účinne obmedziť daňové úniky a vyhýbanie sa daňovým povinnostiam; uznáva naliehavú potrebu reformy pravidiel prostredníctvom prijatia globálnej daňovej dohody OECD/G20, aby medzinárodné, európske a vnútroštátne daňové systémy boli vhodné pre nové hospodárske, sociálne a technologické výzvy 21. storočia;

2. s veľkým znepokojením konštatuje, že v posledných desaťročiach vo vyspelých hospodárstvach pretrvávajú preteky o najnižšie sadzby dane z príjmov právnických osôb; upozorňuje na prudký pokles priemerných sadzieb dane z príjmov právnických osôb v EÚ

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

z 33,3 % v roku 2000 na 22,7 % do roku 2020[5]; opakuje, že je naliehavo potrebné zaviesť spodnú hranicu dane z príjmov právnických osôb prostredníctvom zavedenia minimálnej efektívnej sadzby dane vo výške 15 % v súlade s II. pilierom globálnej daňovej dohody;

3. zdôrazňuje, že existujúce daňové pravidlá a nesúlad medzi daňovými pravidlami v jednotlivých členských štátoch a mimo nich spolu s nedostatkom medzinárodnej spolupráce okrem iného umožňujú nadnárodným spoločnostiam agresívne daňové plánovanie, ktoré výrazne znižuje ich efektívne daňové sadzby; pripomína, že táto situácia výrazne znevýhodňuje aj malé a stredné podniky (MSP) v hospodárskej súťaži, pretože platia podstatne vyššie efektívne daňové sadzby ako nadnárodné spoločnosti, čo je neprijateľné;

4. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že straty vyplývajúce z využívania medzinárodných transakcií na vyhýbanie sa daňovým povinnostiam a daňové úniky pripravujú členské štáty EÚ o 170 miliárd EUR ročne[6];

5. zdôrazňuje svoju nedávno prijatú pozíciu k smernici o II. pilieri, ktorá vyzýva na jej rýchle zavedenie do januára 2023;

6. zdôrazňuje, že medzinárodná dohoda sa vzťahuje len na 10 až 15 % nadnárodných spoločností a že výnimky a obmedzenia zahrnuté v dohode umožňujú ďalšie vyhýbanie sa daňovým povinnostiam a daňové úniky; okrem toho zdôrazňuje dynamickú povahu daňových únikov a vyhýbania sa daňovým povinnostiam; vyzýva Komisiu, aby neustále aktualizovala príslušné právne predpisy s cieľom lepšie riešiť túto kľúčovú otázku;

Súčasný rozhodovací proces a vplyv národného veta

7. zdôrazňuje, že jednomyseľné hlasovanie v Rade o daňovej politike neumožňuje zaviesť zmeny potrebné na riešenie súčasných problémov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že súčasná situácia často vedie k oneskoreniam a nedostatočnému pokroku v harmonizácii daňových pravidiel v celej Únii, ktorá by bola prospešná pre všetkých;

8. s hlbokým znepokojením zdôrazňuje skutočnosť, že národné vetá neustále bránia pokroku v mnohých dôležitých oblastiach zdaňovania, pričom návrhy ako spoločný konsolidovaný základ dane z príjmov právnických osôb (CCCTB), revízia smernice o výplate úrokov a licenčných poplatkov, reforma kódexu správania pri zdaňovaní podnikov a teraz aj smernica o II. pilieri sú v dôsledku toho v Rade zablokované;

9. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že národné veto v daňových otázkach sa zneužíva, využíva ako zbraň a ako vyjednávacie žetóny niektorých členských štátov na dosiahnutie zisku, vynútenie si ústupkov a presadzovanie iných vlastných záujmov v oblastiach, ktoré nesúvisia s daňami; zdôrazňuje, že pri existencii tohto veta hrozí pretrvávanie škodlivých daňových praktík a sociálnej nespravodlivosti, ktoré oslabujú schopnosť Únie účinne fungovať, podporovať rovnaké podmienky a chrániť najlepšie záujmy svojich občanov a MSP;

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

Odporúčania pre opatrenia a oblasti reformy

10. vyzýva Maďarsko, aby okamžite ukončilo nezmyselné blokovanie globálnej daňovej dohody v Rade; vyjadruje poľutovanie nad tým, že jeden členský štát je schopný brániť realizácii takejto historickej dohody, ako aj mať 26 ďalších členských štátov ako rukojemníkov v boji za väčšiu daňovú spravodlivosť;

11. opätovne vyzýva Komisiu, aby neschválila maďarský národný plán obnovy, kým Maďarsko v plnej miere nesplní všetky odporúčania európskeho semestra pre jednotlivé krajiny týkajúce sa právneho štátu a nevykoná všetky príslušné rozsudky Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva;

12. pripomína svoju výzvu Komisii, aby v prípadoch, keď je to vhodné, využila postup stanovený v článku 116 ZFEÚ o určitých daňových politikách s cieľom upustiť od požiadavky jednomyseľnosti v prípadoch, keď Komisia zistí, že rozdiel medzi ustanoveniami upravenými zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch narúša podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby z týchto dôvodov prijali prechod od jednomyseľnosti k hlasovaniu kvalifikovanou väčšinou v týchto oblastiach; v tejto súvislosti pripomína manifest Ursuly Von der Leyenovej z obdobia jej kandidatúry na post predsedníčky Komisie, ktorý obsahoval záväzok „využívať ustanovenia zmlúv, ktoré umožňujú, aby sa návrhy v oblasti daní prijímali v spolurozhodovacom postupe a aby sa o nich v Rade rozhodovalo kvalifikovanou väčšinou“;

13. vyzýva Komisiu, aby obnovila návrh na prechod od jednomyseľnosti k hlasovaniu kvalifikovanou väčšinou vo viacerých oblastiach zdaňovania, najmä ak je to potrebné na boj proti daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým únikom, ako aj v daňových opatreniach týkajúcich sa ochrany nášho životného prostredia a dosiahnutia nášho cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 prostredníctvom Európskej zelenej dohody; pripomína prejav bývalého predsedu Komisie Jeana Clauda Junckera o stave Únie v roku 2018, v ktorom vyzval na zavedenie systému kvalifikovanej väčšiny pre daňové otázky;

14. vyzýva Komisiu, aby ďalej zvážila, či by bolo vhodné vykonávať globálnu daňovú dohodu prostredníctvom postupu posilnenej spolupráce stanoveného v článku 20 ZEÚ; ďalej vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť vytvorenia mechanizmu na uplatňovanie posilnenej spolupráce ako štandardného postupu v situáciách, keď tri alebo menej členských štátov blokuje vykonávanie daňových opatrení, ktorých cieľom je zabezpečiť daňovú spravodlivosť, bojovať proti daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovej povinnosti a daňovým únikom a chrániť životné prostredie;

15. pripomína, že 15 % sadzba dane je absolútnym minimom, a vyzýva členské štáty, aby išli ďalej a prijali vyššiu sadzbu dane, aby sa vyhli pretekom na dno s harmonizáciou daňových sadzieb na úrovni 15 %; konštatuje, že to môže len pomôcť dosiahnuť ambicióznejšie multilaterálne dohody v budúcnosti;

16. zdôrazňuje, že v prípade, že USA zablokujú medzinárodnú dohodu tým, že nevykonajú legislatívny akt, mnohostranný dohovor, ktorý stanovuje zrušenie a pozastavenie všetkých daní z digitálnych služieb a iných príslušných podobných opatrení do 31. decembra 2023, už nebude možné realizovať a mal by sa potom zrušiť;

17. zdôrazňuje oprávnenosť prijatia opatrení členskými štátmi na ochranu ich daňových základov, ako je neodpočítateľnosť nákladov, opatrenia týkajúce sa zrážkovej dane, obmedzenie oslobodenia od dane z príjmu a osobitné požiadavky na dokumentáciu, najmä v oblasti transferového oceňovania;

18. zdôrazňuje, že nedávne štúdie ukázali, že smernica o výplate úrokov a licenčných poplatkov a smernica o materských a dcérskych spoločnostiach umožňujú členským štátom, aby sa nezdanené toky pasívnych príjmov dostali do jurisdikcií tretích krajín s nízkymi alebo nulovými daňami; zdôrazňuje, že smernica o výplate úrokov a licenčných poplatkov a smernica o materských a dcérskych spoločnostiach môžu motivovať spoločnosti k vytváraniu holdingových štruktúr v členských štátoch s nižším zdanením s cieľom využiť oslobodenie od zrážkovej dane; vyzýva Komisiu, aby obnovila revíziu smernice o výplate úrokov a licenčných poplatkov, ktorá je v Rade zablokovaná.

°

° °

19. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.